

Både FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder og den europæiske menneskerettighedskonvention giver derimod en vis sikkerhed mod indholdsmæssige begrænsninger af ytringsfriheden. Det samme gælder EU-charteret.

Domme ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har da også vist, at man her tolker ytringsfriheden mere vidtgående, end hvad der har været praksis ved danske domstole, som tidligere primært tog udgangspunkt i grundloven og danske love. Men på baggrund af domme ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har danske domstole rettet deres senere kendelser ind herefter.

Formuleringen i grundloven giver heller ingen sikkerhed for, at borgerne kan modtage de informationer, de ønsker, idet formuleringen alene går på ytringsfrihed, ikke på ret til informationer, f.eks. offentlighed i forvaltningen.

Til trods for at ytringsfriheden i § 77 er formuleret meget absolut, findes der i lovgivningen mange indskrænkninger i ytringsfriheden, hvilket er i orden, blot der ikke er tale om forhåndscensur. Derfor ønskes en begrænsning af, hvornår indskrænkning må finde sted.

Begrænsninger skal kun kunne ske, når helt særlige hensyn gør sig gældende. Det gælder hensynet til den nationale sikkerhed, offentlig tryghed, forebyggelse mod forbrydelse, beskyttelse af sundheden, andres rettigheder, forhindring af udsprede af fortrolige oplysninger og endelig hensynet til domsmagtens autoritet og upartiskhed.

Også borgernes ret til aktindsigt i den offentlige forvaltning skal sikres gennem en grundlovsbestemmelse og kan naturligt også formuleres i sammenhæng med paragraffen om ytringsfrihed og informationsret.

Grundlovssikringen af offentlighed i forvaltningen skal både gælde den statslige og den kommunale forvaltning samt de »halvoffentlige« foretagender som Kommunernes Landsforening, mellemkommunale selskaber, Post Danmark m.v.

Til § 12

Bestemmelsen er en udbygning af den eksisterende bestemmelse i § 78.

Til § 13

Alene sproglige ændringer.

Til § 14

Den nuværende grundlovs § 67 handler alene om religionsfrihed. Den foreslåede bestemmelse betyder også religionslighed.

Derudover indebærer bestemmelsen også en generel ret til at tænke frit, altså ikke kun religionsfrihed, men også frihed i alle samvittighedsspørgsmål, dvs. trosfrihed

Religionsfriheden skal selvfølgelig beskyttes, men der kan under religionsfrihedens dække foregå noget, der modarbejder andre fundamentale frihedsrettigheder. Inden for visse religiøse samfund kan der være en åndelig tvang, der strider mod elementære frihedsrettigheder. Den frie udmeldelsesret lyder som en selvfølgelig, men er ikke gældende overalt. Religionsfriheden er fundamental, men den kan udøves på en sådan måde, at det går ud over andres frihed, hvilket grundloven også skal tage højde for.

Til § 15

Bestemmelsen er med sproglige ændringer videreført fra den nuværende § 74.

Til § 16

Når man tager i betragtning, hvor mange bestemmelser om børns rettigheder og statens forpligtelser over for børn der er vedtaget i internationalt regi, og som Danmark har tilsluttet sig, er det logisk, at der skal en bestemmelse om børns rettigheder ind i en ny grundlov.

Bestemmelser findes i dag bl.a. i FN's konvention om barnets rettigheder og i EU-charteret. Ligesom der er bestemmelser i andre landes grundlove om børns rettigheder, f.eks. Finlands.

Bestemmelsen i stk. 3 giver børn ret til regelmæssig kontakt med begge deres forældre, hvilket er møntet på skilsmissebørn og børn af enlige forældre, hvor den ene af forældrene aldrig eller i hvert fald ikke efter fødslen har stået i forhold til den af forældrene, der har forældremyndigheden.

Til § 17

Bestemmelsen er ny og er en fremhævelse af konventioner, som Danmark har tilsluttet sig på området.

Til § 18

Det forekommer ikke rimeligt, at retten til uddannelse begrænser sig til den undervisningspligtige alder, jf. § 76, når man tager i betragtning, hvilken vægt vi i dag lægger på uddannelse i øvrigt.

Andre lande er da også gået videre, sådan at der ikke alene fokuseres på den undervisningspligtige alder, jf. den svenske og den finske grundlov. Tilsvarende findes der bestemmelser i EU-charteret.

I forslaget til ny bestemmelse er 5 år valgt ud fra, at alle skal have mulighed for at få en uddannelse, der i